

Szerkesztési iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-6 szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitzer Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vona-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 235. szám.

Péntek, október 14.

Parlamenti teendők.

Nagybecskerek, október 14.

(M—d.) A most megnyitott országos kampany egész halmazát van hivatva egy szűk idő s egy rossz májunak ígérkező ellenzék korlátai között az életbe vágó országos kérdéseknek megoldásra juttatni.

A házsabályok reformja első rendű szükség arra, hogy rendes mederbe, az ügyekhez illő komolysággal és higgadsággal dolgozhassék a parlament és saját, oly annyira megcsönkített méltóságát visszacserezhesse.

De erről később beszélünk, mikor előttünk lesz maga a reform a maga egészében. Addig, amit eddig irtak róla, mind találgatás, jórészt hangulat keltő, bárgyu hazugság is.

Még mielőtt a megye e reform által megtisztítva lenne a burjánoktól s a göröngyöktől, homloktérbe áll három vitális kérdés: az olasz vámszerződés, a költségvetés s a kiegyezés. Időt, komoly figyelmet, szorgos munkát, körültekintést mind a három megérdemel.

Jeleztük már röviden, hogy Olaszországgal két szerződést kötöttek: egy ideiglenest, mely a most fennálló ideiglenes szerződés helyébe lép s 1905. végéig érvényes s egy végleges, melynek érvénye 1906 elején kezdődik s 12 évre van tervezve. Gyakorlati fontossággal a közgazdasági viszonyokra egyelőre az ideiglenes szerződés bír, egyrészt azért, mert addig is, míg a végleges szerződés létre jöhet, a szerződés nélkül való állapot bajaitól megment bennünket, másrészt főképp azért, mert a borvámkedvezményt a jövő év elejétől teljesen megszünteti s ezzel a magyar bortermelők egyik legnagyobb panaszát orvosolja. Ez évben, de csak december 31-éig, megengedi még 450.000 hektoliter vegyítésre való olasz bornak behozatalát, de kikötte azt, hogy csakis hatósági felügyelet alatt eszközklendő vegyítésre használható, hat és fél arany forintnyi vám mellett. Az eddigi kedvezményes vám 320 aranyforint volt. De ennek a behozatalnak is oly föltételek mellett kell megtörténni, — szárazföldön való behozatal, Budapesten és Bécsben való elvámolás — melyek az engedélyezett mennyiség tényleges behozatalát nagyon meg fogják nehezíteni. A jövő év elejétől kezdve pedig 60 korona lesz a vám minden borra s ezzel bortermésünk teljesen megszabadul a külföldi versenytől. Bortermelőink és kereskedőink azért nagyon meg vannak elégedve a megállapodásokkal. Még valamivel többet kaptak, mint a mennyit vártak. Ez — meg fogja könnyíteni a felhatalmazás nélkül kötött egyezmény parlamenti jóváhagyásának kieszközölését. Ugy ez az ideiglenes olasz szerződés, mint végleges szerződés előkészítése egyáltalán biztos jelül vehető annak, hogy kormányunk a siker reményével indul neki a Németországgal

és Svájjal megkezdendő kereskedelmi tárgyalásoknak.

A nehézségek nem is a közgazdasági, hanem a politikai és közjogi mozzanatokban rejlenek. A sokat emlegetett 1899. évi XXX. törvénycikk, az ugynevezett Széll-féle formula jogilag az önálló vámterület állapotába helyezte Magyarországot s kimondotta, hogy ha 1903. év végéig új vámszövetséget nem kötünk Ausztriával s az új autonóm közös vámtarifa törvénynyé nem válik, akkor a külföldi államokkal kereskedelmi szerződéseket nem köthetünk, sőt még tárgyalásokat sem kezdehetünk. Amde sem a vámszövetség, sem az autonóm vámtarifa nem kész s nincs is rá kilátás, hogy egyhamar bá melyik törvényerőre emelkedhessék. Ausztriában az osztrák kormány még a reményről is lemondott, hogy akár ezeket a törvényeket, akár a közgazdasági kiegyezés többi részét a reichsrathal megszavaztathassa. Minden jel arra mutat s mindenki biztosra veszi, hogy az osztrák kormány mindezeket a híres 14. §. alapján akarja és fogja életbe léptetni.

Magyarországon viszont nemcsak az ellenzék, hanem a többségnek egy része is azt vallja, hogy az osztrák a 14. §. alapján Ausztriával kiegyezést kötni nem lehet.

Az önálló vámterület hívei tehát erős harcot fognak kezdeni a 14. §. alapján megkötendő kiegyezés s az annak keretébe tartozó összes javaslatok ellen. Hogy az új véderőtörvény, a fölemelendő ujoncjutalékkal, még ez évben napirendre kerül-e, vagy újév utánra marad, az még bizonytalan.

De a vámkérdések mindenestre sorra kerülnek s ezekkel kapcsolatban ki nem kerülhető az ugynevezett Széll-féle formula megváltoztatását célzó kísérlet, mert enélkül meg vannak kötve a kormány kezei a külállamokkal való tárgyalásoknál. Már pedig ezeken, miután Olaszországgal be is végeztek, folytatni akarják Németországgal, Svájjal és a többi államokkal.

A parlament megnyílása után tehát hamar szembe került a kormány mindazon nehézségekkel, melyek az 1899. évi XXX. törvénycikkben s az osztrák parlamenti munkaképtelen állapotában szinte összebogozva vannak.

Állani fogja a sarat!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délig gőzfürdő, a kádfürdő egész nap nyitva marad.

— Nemesi előnév. Mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, a király a személye körüli magyar miniszter előterjesztésére Christian Antal pancsovai közjegyzőnek és törvényes utódainak magyar nemességük épségben tartásával

a székelkevei előnevet díjmentesen adományozta.

— Az építési bizottság ülése. Nagybecskerek város építési bizottsága tegnap délután 3 órakor ülést tartott. A bizottság a tegnapi ülésen a Zápolya-utcában levő csatorna helyreállításának költségeit véglegesen megállapította.

— Halálhír. Részvétellel vesszük a hirt, hogy özv. nagylaki Gyulassy Istvánné, szül. meszlényi Marton Terézia 81 éves korában Kaposvárott meghalt. Az elhunyt köztisztviselő álló, jótékony-ságáról áldásosan ismert urnót, kiből Marton Andor, Torontálmegeye közgazdasági előadója nagy-nénjét gyászolja, általános részvét mellett temették el s a toponári családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— A csatádi Lenau-szobor. Lenau Miklós csatádi szobra már nemsokára készen lesz. A szobormintát Radnai Béla jeles fiatal szobrász befejezte s a magyar országos képzőművészeti tanács jövő hétfőn veszi szemle alá a művész várbaráti műtermében. A szoborminta a pályanyertes vázlat alapján készült s jóváhagyás után még az idén ércöntőbe kerül.

— Polgármesterválasztás. A karánsebesi városi képviselőtestület Fialka alispán elnöklése alatt szerdán tartotta tisztújító közgyűlését, amelyen Bartolomei János eddigi első tanácsost polgármesterré választották. A megejtett választás után az alispán a városi képviselőtestület zájós eljenzése közt meleghangú beszédet intézett az új polgármesterhez, aki emberöltő óta hasznos, hazafiás működést fejtett ki a közéletben. A polgármester halás köszönetét fejezte ki a képviselőtestület bizalmáért és megfogadta, hogy ezután is méltóvá fogja magát tenni a bizalomra.

— Krassó-Szörény megye közgyűlése. Krassó-Szörény vármegye közönsége hétfőn Pogány Károly főispán elnöklete alatt tartotta őszi rendes közgyűlését. A gyűlésen 3 százalék pótdadó kivételét határozták el, azzal, hogy abból 9000 korona a vármegyei monografia-alapra fordítandó. Az alispáni jelentés kapcsán élénk vita fejlődött ki, melyben dr. Brediceanu, Tomiczai, dr. Valean, dr. Dobrin és dr. Haus vettek részt. Ezután a választások következtek. Aljegyzőkké Ziegler Ferenc és Molcsai Géza szolgabírák, szolgabírákká Nikolits Dániel, Antalffy Sándor és Korkoványi Árpád választották meg. A bizottságokba és a választmányokba az eddigi tagokat választották meg.

— Egyetemet a Délvidéknek. Mint ismeretes, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület mozgalmat indított, hogy a harmadik egyetemet Délmagyarország területén állítsa föl a kormány. Az egyesület igazgatósága egy korábbi gyűlésében elhatározta, hogy Délmagyarország lakosságának óhajátat memorandumba foglalja, hogy azt majdan felkérendő délvidéki főispánok, polgármesterek, országos képviselők, a törvényhatóságok küldötteiből és a DMKE vezetőségéből alakított küldöttség útján nyújtsa át a kormányelnöknek és a vallás- és közoktatásügyi miniszternek. Megküldi azonkívül a közművelődési egyesület a memorandumát a déli Magyarország 18. törvényhatóságának, azzal, hogy ahhoz csatlakozzanak, azt hasonló szellemű feltérjesztéssel támogassák és a kormányt nyilatkozó küldöttségben magukat minél nagyobb számban képviseltessék. A vezetőség elkészítette a memorandumot. Értékes munka ez, melyben nagy gondal van kidomborítva Délmagyarországnak a harmadik egyetemhez való jogosultsága. Nem Délmagyarország speciális érdeke, de nagy nemzeti érdek, hogy itt egyetem létesüljön. A

A legkiválóbb tanakok és orvosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegségeknel, légzőszervek hurutos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testület, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó ize miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban ávegenként 4.— koronáért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatt óggal legyen ellátva: F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

sztatistika igazolja, hogy a magyarság terjesztésére legalkalmasabbak a városok, részint intelligensebb polgárságuk, részint nagyobb alkalmazkodó képességük folytán. Vonzási körük és hatásuk kiterjed egész vidékükre. A magyar nemzeti állameszme megszilárdulását biztosítja az, aki a városok emelkedésén, felvirágzásán munkál. A városok polgárainak szellemi és anyagi emelése a magyar nemzet első rangú érdeke. Ma is a városok — mint kulturális centrumok — szolgálatják a meglévő két egyetem népességének legjelentékenyebb részét; e városokra kell a főszólyt fektetni a harmadik egyetem helyének eldöntésénél. Szeretett hazánknak nincs része, melyben csak megközelítőleg is oly számos fejlődő nagyobb város volna, mint a Délvidéken. E városok népességük sorrendje szerint a következők: Szeged, Szabadka, Hódmezővásárhely, Arad, Temesvár, Csaba, Makó, Szentes, Zombor, Ujvidék, Zenta, Nagybecskerek, Versec, Nagy-kikinda, Gyula, Pancsova, Baja, Lugos, stb. Magyarországnak legnagyobb vidéki városai tehát e területen fekszenek. Bármelyikre essék ezek közül a kormány választása, a Délvidékre áldásos leend. A városok egymáshoz való közelsége biztosítja az állandó kontaktust, a megfelelő, olcsó ellátást. E városok bármelyike biztosítja különösen és első sorban a hallgatók ellenőrzését az egyetem falain kívül is, biztosítja a hallgatók társadalmi helyzetét s társadalmi életük jókeratú irányítását; megmenti lelkületüket a mindinkább és inkább terjedő eldurvulástól.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Dr. Votisky Géza torontálmezei és Hajnal Bernát beregmezei kir. tanfelügyelőségi tollnokokat kölcsönösen áthelyezte.

— **A nagyhidról.** A nagyhid vasszerkezete, a melyre már oly régen várakoztunk, most, mint értesülünk, megérkezett s már nagyban szállítják is a vasutól az építkezés helyére, a hol azután hozzákezdnek a szereléshez. Valószínű, hogy pár hét alatt a második hid is készen fog állani s november hónap folyamán a nagyhidat is átadják a forgalomnak.

— **Köszönet.** Haidegger Ödön ur a nagybecskereki központi állami elemi iskola 5 szegénysorsu tanulója között egyenként 5-5 koronát osztott szét. E nemeslelkű adományért e helyen is hálás köszönetet mond az intézet nevében Baaden Károly, igazgató.

— **Meteor az időről.** Meteor legújabbban a következőket jelenti az időről: A 9-iki csomópont hatáskörében, mint jeleztem, legerősebb volt a változás erős esős jelleggel. E csomópontot követő csomópont hiányos, időközben állandóbb lesz az időjárás és pedig ha a Napon jelenleg lévő 4 folt-csoport tisztán, feketén lesz látható, úgy derült, meleg időre lehetünk elkészülve, míg ha elmosódott, szürke és fátyolozott kinézésűk lesz, vagy eltűnnek a Nap felületéről, úgy kellemetlen, hűvös, szeles időt várhatunk, mely a 18-iki csomópont hatásköréig tart, ekkor újra változik az idő, de jellege még most meg nem állapítható. Október vége, 24-ikét követően, újra állandóbb időt hoz és pedig hosszabb időtartalommal, egész a november hó 5-iki csomópont hatásköréig derült jelleggel.

— **Betörés.** Vakmerő betörés történt tegnap éjjel Nagybecskereken, a Mercy-utcában. Ismeretlen tettesek ugyanis Nikolics Szilárd nyugalmazott megyei árvászéki ülnök házában levő cselédszobába hatoltak be s onnan több értékesebb női ruhát loptak el. Az ismeretlen tettesek a betörést úgy követték el, hogy a cselédszoba ablakát kivágták, a rácsot pedig kifeszítették s úgy hatoltak be a szobába, a hol akkortájt éppen senki sem volt s mire a házban lakók a betörést észrevették, a tetteseknek már hűlt helyük volt. A betörésről azonnal értesítették, a rendőrséget, a mely most mindenfelé keresi a vakmerő betörőket.

— **Kettős gyilkosság Gyálán.** Gyála községben tegnapelőtt este egy elvadult lelkű legény valóságos vérfürdőt rendezett. A cimborái közül revolverével lepuflantott két legényt, a kik közül az egyik azonnal meghalt, a másik haldoklik; de a két áldozaton kívül is a golyók még két legényt sebesítettek meg. A véres eset előzménye néhány héttel ezelőtt játszódott le a gyálai kocsmában, ahol több parasztleány mulatott. Mint az már többnyire történni szokott, a beszédett ital hatása alatt összekaptak a legények és egy kis parázs verekedést rögtönöztek. Ennek pedig Szabó Pál béreslegény adta meg az árát, akit a többiek közti alaposan helybenhagytak. Szabó és a többiek közt ez időtől kezdve megszakadt a jó viszony és bár látszólag nem voltak ellenségei egymásnak, mert összejöttek még azután is, Szabó nem tudott megbocsátani társainak a rajta elkövetett csuf-

ságért. Tegnapelőtt este, vacsora után megint a kocsmában találkoztak a legények. Ittak és vigan voltak, mig nem megint összeveszttek. A kocsmából hazamenet az után is folytatták a feleselést. Szabó Páiban forrt az uj bor és a mérég, mely aztán rettenetes bosszura ösztökölte. A legények közt csakhamar tettegességre került a dolog. Szabó Pál erre hazaszaladt a szomszédban levő lakására és egy töltött vadászfegyverrel tért vissza. A dühöngő legény azonnal célba vette megbántóját, Szegszárdi Imrét és a fegyvert elsütötte. Szegszárdi fején találva nyomban összerogyott és még ott, a helyszínen meghalt. A második lövés Kövecss Gergelyt érte. Ez is a fején sebesült meg s most a halálal vívódik. A dulakodás közben két másik legény is megsérült. Ezeknek sérülései azonban jelentéktelenek. A törökkanizsai járás-bírósgót és a nagyikindai ügyészséget nyomban értesítették az esetről, ahonnan Mathé vizsgálóbíró és Vaskó ügyész utazott ki a helyszínére a vizsgálat megejtése céljából.

Kályhámester. Joannovits István kályhámester, specialista köszén és koksz-kályhák szerelésében, Nagybecskereken (Váraljai-utca 971. szám) ajánlja tűzálló cserépkályhát 250 cm. magasságig 50 kor. árban, barna vagy zöld színben. Javításokat jutányos áron elfogad.

Színház és Irodalom.

* **Lili.** Röstellve írjuk le, de az igazságnak tartozunk annak elmondásával, hogy igen csekély számú közönség nézte végig tegnap este Hervé örökéletű darabját. Pedig nemcsak ez az utóéletlenül finom sujet s a bájos zene, de a minden részleteiben kielégítő előadás is nagyobb közönséget érdemelt volna. A címszerepben Gergely Gizának nagy és őszinte sikere volt. Naiv és pikáns, ingerlő és tartózkodó tudott lenni, úgy amint ezt megkívánja ez a hálás, de igen nehéz négyes szerep. Énekszámait, melyeket az ő finom, diszkrét művészetével látott el, a közönség lelkesen megtapsolta, Plincharddal való duettjét pedig megismételtették. Plincharddal Polgár Károly játszott. A derék igazgatónak ez határozottan legjobb szerepe. Egyforma szeretettel dolgozta ki az ügyetlen trombitást, a nőhódító tisztet és a tisztességben megőszült tábornokot és szenátort s mindhárom alakításán megáltszott a gondos tanulmány, a nagy intelligencia. A közönség igen hálásan fogadta a remek alakítást s Lili mellett Plincharddal is bőven kijutott a tapsból. Hatvani bőséges humorral adta Saint Hypothest, Irsai jó maszokban és jellemző játékkal a hárót. A kisebb szerepeket Kormos Ilona, Szathmáry, Gózon, Deréki, Molnár Vilma látták el kifogástalanul.

* **Deréki Antal jubileuma.** Deréki Antal, az érdemes színművész és veterán író, Polgár Károly nálunk időző szintársulatának jeles tagja október 18-án, kedden üli színészi és írói működésének 35 esztendő évfordulóját. Az évforduló alkalmából Derékit lelkes ünneplésben részesítik s kedden este tiszteletére lakomát is rendeznek.

* **A Szegedi Napló jubileumi emlékkönyve.** A Szegedi Napló, a vidék egyik legtekintélyesebb és legterjedtebb napilapja, az idén töltötte be fennállásának huszonegyedik évét. Ez alkalomból gazdag tartalmu és fényes kiállítású emlékkönyvet adott ki, melybe a lap összes jelenlegi és volt munkatársai írtak, köztük számosan olyanok is, akik immár a magyar irodalom elsőrangú díszai és büszkeségei. Igen értékes közlemények vannak az albumszerű díszműben Mikszáth Kálmán, Gardonyi Géza, Pósa Lajos, Muray Károly, Sebők Zsigmond, Szabócska Mihály, Szávay Gyula, Palotás Fausztin, Hentaller Lajos, Gelléri Mór, Lipcsey Adam, Cserzy Mihály, Móra István, aztán a lap jelenlegi vezetői: Kulinyi Zsigmond, Békefi Antal, Farkas Antal, Gallovich Jenő, Móra Ferenc, Szabó László, Sz. Szigethy Vilmos stb. tollából. Az előkelő irodalmi színvonalon álló emlékművet a Szegedi Napló előfizetői ingyen kapták.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **A november havi esküdtek.** A nagybecskereki kir. törvényszéknél dr. Polgár Sándor kir. törvényszéki bíró elnöklésével tegnap sorsolták ki a november havi esküdeket. A kisorsolásnál jelen voltak: Szilágyi Lajos és Junker János törvényszéki bírák, továbbá dr. Boross Dezső kir. ügyész.

Rendes esküdteknek kisorsolták: Zsiross Mihály megyei főszámvéveő Nagybecskerek, Kubányi János magánzó Nemet-Párdány, Karaffi Ernő takarékpénztári tisztviselő Szerbittebe, Papp Miklós uradalmi intéző Partos, Bosnyák Dezső az

Osztrák-magyar bank hivatalnoka Nagybecskerek, Galamb Géza ügyvédjelölt Módos, dr. Kardos Samu ügyvéd Nagybecskerek, Kiss Sándor nyug. törvényszéki bíró Nagybecskerek, Dékány Sándor szabómester Nagybecskerek, Kluge Károly mérnök Nagybecskerek, Paunkits Vladimir nyug. szolgabíró Módos, Radoszav István ügyvédjelölt Módos, dr. Goldmann József ügyvéd Nagybecskerek, Fisch János uradalmi tisztartó Istvánvölgy, Giel János kisbirtokos Tolvádia, Mixich Lajos földbirtokos Neuzina, Lestyanszki György asztalos Nagybecskerek, Kovács Gedeon ruhakereskedő Nagybecskerek, Deutsch Gyula biztosítási ügynök Nagybecskerek, Napholtz Ágoston fakereskedő Nagybecskerek, Mojzes Kálmán gőzmalomtulajdonos Szerb-Párdány, Dobos István ügyvédi írnok Módos, Nagy Károly vegyeskereskedő Szerbittebe, Csampazevics Dusan szatós Nagygáj, Nagyvinzki Szvetozár borbély Nagybecskerek, Petischán Péter szatós Tolvádia, Richter Hugó vaskereskedő Törökbecse, Wogner Matyas földbirtokos Zichyfalva, Oszwald Pál kereskedő Kanak, dr. Szamek Gusztáv ügyvéd Törökbecse. Pótesküdtettek lettek: Láng Károly kereskedő, Weinrich Vilmos megyei aljegyző, Oldal Antal takarékpénztári igazgató, Wíngler Ferenc géplakatos, Szávic Sándor könyvelő, Szauer Árpád kereskedő, Zalán Károly pénzügyi számvizsgáló, Scheirich Pál kereskedő, Popovics Péci Szilárd földbirtokos és Vinczehidy Ernő megyei főjegyző.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Az oroszok nagy veresége.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tokióból táviratozzák: A Liaojang és Mukden között több nap óta tartó nagy csatában a japánok tegnap általános sikert értek el. Az orosz csapatok rendetlen futásban menekülnek észak felé. A harc iszonyu kegyetlen volt s az eddigieket mind fölülmulja.

Az oroszokat, akiknek vesztesége óriási, erélyesen üldözik. A japánok veszteségei is igen nagyok.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Dalniból táviratozzák, az odaérkező jelentések szerint tegnap óta Port-Arthur körül ismét rendkívül elkeseredett harc folyik az ostromlók és az ostromlottak között.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október 14-én.

Távirati tudósítás.

Budapest, október 14.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, amelyen megkezdte az olasz provizóriumról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A javaslatot Rosenberg Gyula előadó ismertette. Rosenberg előadását az ellenzék ilyenféle közbekialításokkal zavarta: — Törvénytiprás! Királyi kézjeggyel csinálták!

Rosenberg Gyula: Tévedés! Nem királyi kézjeggyel, hanem azoknak a kézjeggyel van szó, a kik a szerződés pontjait megcsinálták. (Mozgás.) Az előadó konstatálja, hogy a 99-iki XXX-ik törvények célja Magyarország érdekeinek az autonóm vámtarifa által való megvédése volt, nem pedig az, hogy ennek utvesztőjében a formáságok be nem tartása miatt nagy károkat szenvedjünk. (Élénk helyeslés jobbról.) Kéri a javaslat megszavazását s a kormány felmentését az előzetes szerződésért.

Krasznay Ferenc támadja a kormányt s határozati javaslatot nyújt be, a melyben pártja megrovásban részesíti a kormányt.

Az ülés folyik.

A király Budapesten.

Budapest, október 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király holnap este külön vonaton Budapestre érkezik s október hó végéig marad a fővárosban. Az udvartartás már Budapesten van. A király november elején ismét eljön Budapestre hosszabb tartózkodásra.

Francia tisztek Budapesten.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) A Belgrádba Péter király látogatására utazó francia tisztek, akik a királynak iskolatársai voltak, most Budapesten tartózkodnak és ma megtekintették a képviselőházat.

Szerencsétlenül járt herceg.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Londonból sürgönyzik: A conaughti herceg tegnap éjjel automobilon Edinburgba ment. Utközben az automobil egy teherkocsival összeütközött. Az automobil összezúzódott s a herceg súlyosan sebesülve került el a földön. A herceget kísérői, a kik egy másik automobilon követték, Edinburgba szállították. A herceg fején életveszélyes sebet szenvedett s állapota reménytelen.

A szerb király Szófiában.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szófiából illetékes helyről jelentik, Péter szerb király október 23-án megy Szófiába Ferdinand fejedelem látogatására. A szerb királyt nagy ünnepélyességgel fogadják.

Franciaország és a Vatikán.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Rómából jelentik, ma ott titkos konsistorium volt, amely hír szerint Franciaország és a Vatikán közötti összeütközéssel foglalkozott.

Öngyilkos kereskedő.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Szombathelyről jelentik, Hegedűs Miksa ottani ferfidivatáru-kereskedő tegnap agyonlőtte magát és meghalt. Az alig 30 éves embert nagyfokú idegbaja kergette a halálba.

A szerelem halottja.

Budapest, október 14. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Aradról jelentik, ott egy Nagy Jolán nevű urilány, egy felvidéki igazgató-tanító gyermeke, sósavval megmérgezte magát, mert az a fiatalember, akit szeretett, mást jegyzett el.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1904. október 14.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki új	76	—	—	80	10.30	10.45
Pestvidéki új	75	—	—	80	10.25	10.35
Bánsági új	76	—	—	80	10.30	10.40
Bácskai új	75	10.10	10.20	80	—	—
Rozs elsőrendű					7.60	7.70
„ másodrendű					7.50	7.60
Árpa takarmány					7.30	7.5
„ égetni való					7.20	7.30
Zab sörfőzésre való					0.—	0.—
Tengeri bánsági					7.—	7.30
„ másnémet					7.25	7.40
Repce káposzta					11.50	11.70
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) A mai tözsdén az árak ismét emelkedtek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	10.29	—
Buza (áprilisra 1905.)	10.69	—
Tengeri májusra 1905.)	7.45	—
Zab (októberre)	6.92	—

Közgazdaság.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1904. évi október hó 7-től október hó 13-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Müller Mihály és Katalin tulajdonát képező 111. öi. számú házat megvette Sebastian Kristóf és Eva 12-0 koronáért.

Boris István tulajdonát képező 2568. öi. sz. házat megvette Nánássy Imre és Valeria 4060 koronáért.

Czvetkov Zsiva tulajdonát képező 1 hold szántóföldet megvette Mirca Gyóka 777 koronáért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken, 1904. évi október hó 14-én megtartott heti vásár alkalmával:

Buza 50 kilogramm	10.—	korona
kétszeres	7.20	
rozsa	6.—	
árpa	7.—	
zab	6.50	
kukorica	6.—	
uj	7.30	
repce	11.—	
széna I.	10.—	
„ II.	5.—	
szalma I.	4.—	
„ II.	3.—	
burgonya (új) 1 kilogr.	0.14	
marhahús I. 1 kilogr.	1.20	
„ II.	1.58	
borjú hús	1.40	
disznó hús	1.20	
juh hús	1.04	
zsir	1.60	

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, péntek, október hó 14-én:

ARANYVIRÁG

Regényes nagy operette 3 felvonásban.

Személyek:

Potjoviev Daniló herceg	—	Hatvani Ede
Beppó	—	Kiss Pista
Sztivó	hajóslegények	Ily. Deréki János
Carlo	—	Kotsis Loránt
Aranyvirág	—	Gergely Gizella
Tina	—	Szathmáryné
Stone Ellen	—	Kormos Ilonka
Gaud Harri	—	Irsai Leó
Egy tapasztalatlan ifju	—	Gózon Gyula
Meridon Lise	—	Gaál Rózi
Diasz Diand	—	Papp Ilonka
Fogadó	—	Sik Rezső

Kezdeté 8 órakor.

Holnap, szombaton, október hó 15-én:

A hét Slézinger.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1904. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Panesováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról este: 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Panesováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Verseczre: délután 4 óra 45 p.
Panesovára: délelőtt 8 óra 10 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Panesova és Alibunárra reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p. délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Alibunár község előjárósága.

2907. kig. 904. szám. 750—1.1

Hirdetmény.

Alulírt község előjárósága részéről közhírré tétetik, hogy Alibunár község határában f. évi október hó 4-én 23 darab gazdátlan juh bitangságba vétetett; ezek közül 22 darab fehér, 1 darab fekete, mind jegyes füleek és hátukon vörös színnel festettek.

Felhivatnak mindazok, kik netán ezen állatokra a tulajdonjogot igénylik, hogy ezen igényüket alulírott község előjárósága előtt hitelt érdemlőleg legkésőbb **folgó év október hó 25. d. e. 8 óráig** igazolják, mert ellenesetben fenti napon d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladatnak.

Alibunár, 1904. október hó 4-én.

Mohaupt Gyula, Josimovics József, jegyző. bíró.

Meghívó.

Az „Istvánföldi takaré- és hitelegylet mint részvénytársaság“-nak 1904. évi október hó 30. napján d. u. 2 órakor Istvánföldön tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat.

1. Az elnök és a jegyző választása.
2. A jegyzőkönyv hitelesítésére három részvényes kiküldése.

3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése, a részvénytőke 20.000 koronáról 60.000 koronára való felemelése iránt oly módon, hogy a jelenlegi 400 drb 50 korona névértékű részvény mindegyikére egy-egy részvény a tartalékalap felhasználásával, továbbá 400 drb 50 korona névértékű új részvény pedig az eddigi részvényesek elsőbbségi jogának fentartásával jegyzés alapján adassék ki, egyben az alapszabályok 7., 8., 9., 10. és 11. §§ megfelelő módosítása.

4. Indítványok. (748—1.1)

Jegyzet. Az alapszabályok 16. § a értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen részt akar venni, részvényeit a közgyűlés előtt az intézet pénztáránál letenni tartozik.

Minden részvény egy szavazatra jogosít, de 10 szavazatnál többet senki sem adhat be.

„Bács-tiszai ármentesítő társulat“ Zentán.

410. sz. 1904. 735—3.1

Árlejtési hirdetmény.

A „Bács-tiszai ármentesítő társulat“ védőtöltéseire 1905. évre beszerzendő védelmi anyagok és ezek helyreszállításának biztosítása tekintetéből nyilvános árverést hirdetek és pedig:

1. Ókanizsai öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 3700 köbméter;
2. Ókanizsa—zentai öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 3600 köbméter;
3. Mohol—péterréveai öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 3400 köbméter;
4. Péterréve—óbecsei öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 3100 köbméter;
5. Óbecse—földvári öblözetbeni védőtöltésekre szükséges 2700 köbméter rőzsére.

A rőzsekévéknek 2—3 méter hosszú, a kötésnél 30 cm. vastagnak kell lennie.

Az árlejtésen részvenni óhajtok tartoznak irásbeli ajánlataikat 1904. év november 15-ig a társulat igazgatóságához beküldeni s ehhez óvadékként készpénz vagy elfogadhatónak ítélt papír vagy takarékpénztári könyvecskében a vállalati ár 10%-át csatolni. Az ajánlat m³-ként teendő.

Ajánlatok a rőzsesszükséglet egy részére és szállítási kötelezettség nélkül is tehetők a Tiszafolyó mentén levő helyekről, mely esetben az ajánlatban kitüntetendő a hely, hol a rőzsekazalok elfekszenek és ahol a rőzse átadatnék.

Az elvállalt védelmi anyagokat tartozik a vállalkozó 1905. évi január hó 15-ig a társulati igazgató által meghatározandó mennyiségben az illető öblözetben elnyuló társulati töltéseken kijelölt helyekre kiszállítani s ott utasítás szerint rakásokba összerakotni s a társulatnak átadatni.

Az egyéb részletes feltételek a társulat igazgatóságánál megtekinthetők.

Zenta, 1904. évi október 10-én.

Pfeiffer István, igazgató-mérnök.

Alibunár község előjáróságától.

2763. sz. 1904. 751—1.1

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Alibunár község határában folyó évi szeptember hó 17-én gazdátlan állapotban talált 1 darab 3 éves pej szőrü, jobb szemére kissé hibás, rosszul táplált, 30 korona becserékű herélt ló **folgó hó 23-án délelőtt 11 órakor** Alibunár községhezánál megtartandó nyilvános árverés útján a legjobbat ígérőnek, esetleg becáron alul is, eladatni fog.

Kelt Alibunárt, 1904. évi október hó 9.

Mohaupt Gyula, jegyző.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Torontálvármegye területén lévő állami közutakon az 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. években eszközendő kavics-szállítás biztosítása céljából kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ö nagyméltóságának 67660/I. 1904. számú rendelete alapján folyó évi november hó 7-ik napjának d. e. 10 órákor az alulírott hivatal helyiségében zárt írásbeli ajánlatok útján nyilvános versenyárgyalás fog tartatni.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak főigazgatójához, vagy pedig az alulírott államépítészeti hivatalhoz címezve legkésőbb a kitűzött tárgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyújtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Az ajánlat öt pecséttel zárt borítékban a címzés felett világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közút neve, a melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az alulírott államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati és felosztási kimutatási minta szerint teendők meg.

Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott és az államépítészeti hivataloknál kitett kömintától eltérő könyvet kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni és egyúttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott és az alulírott államépítészeti hivatalnál kitelt mintával azonos vagy bár attól eltérő, de legalább is oly jó minőségű anyagra kell vonatkoztatnia.

A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók és mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad.

Minden egyes az alulírott hivatal területén átvonuló állami közúti vonatra külön ajánlat nyújtandó be.

Az állami közútnak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

Ugy az ajánlat, mint a hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és mindkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy az adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugalma az ajánlatához csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitelt mennyiség után az ajánlott árak összegének 5%-át kell kitenne.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlatához nem melléklendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, akiknek ajánlata el nem fogadott, bánatpénzre az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni, illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a kereskedelemügyi miniszter elfogadja.

A szállítási szerződés és részletes feltételek, az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták az alulírott államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1904. évi október hó 11-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke: **Faur**, kir. főmérnök.

Árverési hirdetmény.

Sándorháza községe tulajdonát képező nagykorcsma 1905. évi január hó 1-től 1907. évi december hó 31-ig járó időtartamra f. évi október hó 20-án d. e. 10 órákor nyilvános árverés útján bérbe adatni fog.

Kikiáltási ár 820 korona.

Feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Sándorházán, 1904. évi október hó 10-én.

Nikola,
bíró.

737-3.3

4348. szám 1904.

739-3.3

Pályázati hirdetmény.

1200 korona évi fizetés, Lovrin községben, a husszemledijak és a szabályrendeletekben megállapított látogatási díjakkal rendszeresített lovri körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazon okleveles állatorvosokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kérvényüket *folyó évi október hó 28-ig* hozzám adják be.

A körhöz tartozik Lovrin, mint székhely, Kisösz, Bogáros, Ujhely és Sándorháza községek.

A körben van két nagy állatállományral bíró uradalom.

Perjámos, 1904. évi október hó 8-án.

Gyertyánffy,
főszolgabíró.

Erdővágás-eladás.

Nagyméltóságú gróf Karátsanyi Jenő ur bánlakai hitbizományi uradalmában eladásra kerül 40⁰/₁₀ hold erdővágás és pedig:

a karátsonyligeti erdőben 22⁵⁶⁷/_{hold}

a doláci erdőben . . . 18³⁵⁰/_{hold}.

Az eladási feltételek a bánlakai uradalmi gazdasági irodában bármikor betekinthezők. Az írásbeli ajánlatok *e hó 20-ig* az uradalmi felügyelőség címén Bánlakra beküldendők.

Bánlakon, 1904. évi október hó 10-én.

Zaicz Gusztáv,
urad. felügyelő.

741-3.3

Csikó-árverés.

Karátsanyi Andor gazdasági meneséből

14 db 3 éves csikó

fog önkéntes árverés útján

f. hó 26-án d. e. 9 órákor

Beodrán eladatni.

Beodrán, (Torontálmegye) 1904. október hó.

749-3.2

107645/IV. szám. Nagybecskereki m. k. p. ü. igazgatóság.

Árverési hirdetmény.

A nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgatóság által közhírré tételik, hogy a törökkanizsai járásban fekvő Deszk község területén fizetendő bor-italadó és huszfogyasztási adó beszedési joga, az 1905. évi január hó 1-ső napjától 1905. évi december hó végéig terjedő időre, esetleg a felmondás fentartásával az 1906. és 1907. évekre is, nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

Az árverés a m. kir. pénzügyigazgatóság helyiségében 1904. évi október hó 15. napján délelőtti 10 órákor fog megtartatni.

A bérelni kívánók a következőket vegyék tudomásul:

1. A kikiáltási ár évenként a bor-italadó fejében 1905 korona 15 fillér, a huszfogyasztási adó fejében 348 korona 46 fillér, összesen 2253 korona 61 fillérben határozatik meg.

Nagybecskerek, 1904. évi szeptember hó 24. napján.
597-1.1 **A m. kir. pénzügyigazgatóság.**

MUST

kapható
Dr. Brájjer Lajosnál.

(731-x.5)

Román-Écska község előjárótól.

2357. szám. 1904.

755-1.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott község előjárósága ezennel közhírré teszi, hogy Románécska község mint erkölcsi testület tulajdonát képező Perlasz és Orlovát községek határában levő vagy 216 holdnyi szántóföld, melyen a nyomásos gazdálkodás gyakorlandó, a község képviselőtestületének XI. kgy. 1904. számú határozata folytán 1904. évi november hó 1-én kezdődő *hat gazdasági évre folyó évi október hó 18. és következő napján nyilvános árverés útján* mindenkor reggel 9 órákor a legtöbbet ígérőnek *haszonbérbe adatni fog.*

Kikiáltási ár évenként és holdanként 36 korona, bánatpénz: ennek tíz (10) százaléka.

Az árverési feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Románécska, 1904. évi október 10-én.

Molnár János, **Palanacsky György,**
jegyző. bíró.

Nagybecskereki izr. hitközség előjárósága.

428. szám. 1904.

764-1.1

Közgyűlés.

Az izraelita hitközség képviselőtestülete **vasárnap, f. évi október hó 30-án d. u. 2 órákor a hitközség irodájában rendes közgyűlést** tart, melyre a t. c. tagok tisztelettel meghívattak.

Napirend:

1. Az 1905. évi hitközségi költségvetésnek tárgyalása.

2. Az adókievítő- és igazoló-bizottságok választása.

3. Netaláni indítványok tárgyalása.

Nagybecskerek, az 1904. évi október hó 13-án tartott előlj. ülésekből.

Az izraelita hitközség előjárósága:

Löffler Jónás, **Dr. Mangold Samu,**
titkár. elnök.

Jegyzet. Az előjáróság által megállapított 1905. évi költségvetés a titkári hivatalban mindenki által szabadon megtekinthetők.